

ТРИ ЦЕНТИ в Злуч. Держ. Америки ПЯТЬ ЦЕНТІВ За кордоном

Тел. „Свобода“: ВЕрген 4-0897 — 4-0257 — Тел. У. Н. Союз: ВЕрген 4-1016

THREE CENTS in the U. S. of America FIVE CENTS Elsewhere

ПІДВИЩУЮТЬ ЦІНУ СТАЛІ, ПОДРОЖІЮТЬ ВИРОБИ

Пітсбург, 15 грудня. — Найбільший продуцент сталі в Америці, Юнайтед Стейтс Стіл Корпорейшен, яка постачає країні одну третину всієї красивої продукції, оприлюднила підвищення цін сталі по \$4 на тоні. Негайно потім появились міркування, що внаслідок цього подорожують ціни таких залізних чи сталевих виробів, як авта, холодильники, електричні залізки і ціла низка інших більш і менш залізних предметів. Бенджамін Ф. Фейрес, президент корпорації, оправдує підвищення подорожніми перевозу матеріалів на залізницях та призначенням старечої пенсії робітникам. Підвищення цін сталі принесло підприємству Юнайтед Стейтс Стіл Корпорейшен новий прихід у висоті 60 до 80 мільйонів доларів річно.

Підвищення цін на сталь можна вже відчувати, бо підприємство Нешенел Тоб Компані, яке виробляє рури, підвищило негайно ціну по \$5 до \$8 на тоні. Передбачують, що інші підприємства піднесуть теж ціни сталевих виробів до кінця біжучого року.

СЕНАТОР ДОМАГАЄТЬСЯ КОНГРЕСОВОГО СЛІДСТВА НАД ПІДВИЩЕННЯМ ЦІН

Вашингтон. — Сенатор Джеймс М. Магоні, доповідаючи про проголошену підвищення цін сталі, зажадав негайного конгресового слідування над причинами такого явища. Він висловився, що підприємство Юнайтед Стейтс Стіл Корпорейшен заподіяло більше шкоди економічній системі Злучених Держав ніж це зробили колинебудь різні невідповідальні одинокі. На домагаючи сенатора слідуство переведе спільна комісія обох конгресових палат. Його підтримував у цій нямірі Еверетт Касалов, секретар Конгресу Індустріальних Організацій. Він сказав, що сталеві корпорації мали в недавньому минулому неймовірні доходи, а тепер їхня продукція йде повним розгоном.

Серед конгресових кол нема згоди в поглядах на цю справу. Можна тільки завважати, що і під цим оглядом с „партійні“ думки.

РОБСОН ДОМАГАЄТЬСЯ ДВА МІЛЬЙОНИ ВІДШКОДУВАННЯ

Нью Йорк. — У федеральній суді вніс цивільний позов за відшкодування у висоті двох мільйонів доларів нігерський співак Пол Робсон і 27 інших осіб, які потерпіли підчас демонстрацій у Пітсбурзі, 27 серпня й 4 вересня. Тоді мав відбутися концерт Робсона, а ветеранські організації натаврували його як комуністичне збіговище і перешкодили маніфестаціям. Позов внесений проти ветеранських організацій самим Робсоном і Конгресом Громадянських Прав.

ПОТВЕРДЖУЮТЬ ПРИДАТНІСТЬ ПЕНІСИЛИНИ В НЕДУЗІ СИФІЛІСУ

Нью Йорк. — Після шости років перерви переведено новий доказ успішності лікування сифілісу пенісильном. Про це сповістив д-р Джон Ф. Магоні, медичний директор Федеральної Природної Служби Здоров'я. Він почав свої досвіди перед шостими роками, а тепер, обізвавши світ, стверджує, що це успішний лік проти загадкої недуги.

КОНСУЛ ВОРД СПОВІЩАЄ ПРО СВОЇ ПЕРЕЖИВАННЯ СЕРЕД КИТАЙСЬКИХ КОМУНІСТІВ

Вашингтон, 15 грудня. — Генеральний консул Злучених Держав в Мукдені, якого недавно випустили китайські комуністи з своїх рук, і який вже знаходиться в дорозі додому, прислав телеграфічний звіт із своїх переживань у часі свого ув'язнення. У звіті каже, що йому й його оточенні грозили божевільними револьверами, а навіть відмовляли лікарської услуги цідими місіями. Він заперечив, наче б він колинебудь побив якогось китайця, який був у нього на службі. Це тільки видумка комуністів на оправдання їхнього негодійства, твердить Ворд. Загалом Ворд описує „жахливі відносини і перекручення справедливості“ серед китайських комуністів.

ДЖЕССУП ПОКИДАЄ ДЕПАРТАМЕНТ СТЕЙТУ

Вашингтон. — Загальний амбасадор, Філіп Джессуп, в руках якого спочивала політика Америки супроти Китаю довгий час, має зрезигнувати зі своєї дальшої місії. Перед тим же оприлюднено резигнацію з департаменту стейту Джорджа Кеннана, який укладав плани закордонної політики департаменту. Обі резигнації вказують на зміну напрямку у східній політиці Злучених Держав.

Джессуп був автором загально зведеного звіту департаменту стейту в справі політики супроти Китаю. Кеннанові приписують анонімні статті, з підписом „Х“ в справах Советів. Джессуп вийшов ще раз на „Далекий Схід для виконання справ, після чого він повернеться на своє становище професора міжнародного права в Колумбійському університеті в Нью Йорку.

ПРОВІРКУ ПОСИЛКИ АТОМОВИХ МАТЕРІАЛІВ ДО РОСІЇ ВІДКЛАДЕНО

Вашингтон. — Комісія неамериканських діячів палати репрезентантів відложила на неозначений час перевірку закидів колишнього майора Джорджа Рейсі Джордана, наче б підчас війни були вислані до Росії деякі матеріали, придатні до виробу атомової бомби. Ця справа висновувалась між ін. генерал Леслі Гровс, який був головою проекту Мангеттен для виробу атомової бомби в Америці. Його мали покликати на поновне переслухання в конгресовій комісії.

НІМЕЦЬКИЙ БАНКІР З НАШІСТІВСЬКИХ ЧАСІВ У СТОЛИЩІ

Вашингтон. — Припадність в Америці Германа Абса, німецького банкіра з нацистських часів, потвердив департамент стейту. Урядовці твердять, що Абс не є єдиним німцем, які тепер приїждять в Америку. Досі допущено сюди яку тисячу визначних німецьких громадян в справах торговельних, політичних і дипломатичних. Коли Абсові закидають, що він був нацистом, департамент стейту пояснює, що він був „денацифікований“ альянським судом після війни. На його приїзд в Америку згодились французькі і британські власті, які дали йому паспортіві віза. Абс є тепер директором Німецької Ради для Реконструкції в Західній Німеччині.

БЕЗГОЛОВ'Я В КИТАЮ

Гонг Конг, 16 грудня. — Десять років громадянської, японської і знову громадянської війни в Китаю перемінили ту країну з поверх 400 мільйонів населення в суцільну руїну, створили безприкладну нужду і повний хаос. Сьогодні країна вже майже в цілості опанована комуністами, наскільки її можна опанувати. Останні це націоналістичні генерали переходять на бік переможних комуністів, комуністичні генерали починають нову партизанську війну, всі воюють проти всіх. В останньому повідомленні про перехід на бік червоних губернатора провінції Сікай та двох шевчанських генералів.

ЛИСЕНКО ПРО ПЕРЕМІНУ ПШЕНИЦІ В ЖИТО

Москва, 16 грудня. — Відомий совєтський біолог, Трофім Лисенко, написав в „Известіях“, що завдяки Сталінові совєтські агробіологи в цьому році досягнули безсумнівних доказів про можливість перетворення пшениці в жито. Він підтверджує, що це переміну здійснювали в жито доверенні манданти в Берліні. Стверджують совєтські агрономісти гірських районів, непридатних для вирощування пшениці. Цей сіль пив за здоров'я президента — твердять Лисенко — совєтські вчені завдячують „геніальному Сталіну“.

НОВІ ТРУДНОЩІ В ЗАГАЛЬНІЙ ПЕРЕСЕЛЕНЦЬКІЙ АКЦІЇ

В МАЙБУТНЬОМУ ЗДІЙСНЮВАТИМЕТЬСЯ ЗАКОННЕ
ВСТАНОВЛЕННЯ ПРОЦЕНТОВОГО ВІДНОШЕННЯ
ФАРМЕРІВ

Філадельфія, 16 грудня. Загальна переселенча акція європейських збігів до цієї країни в майбутньому натрапляє на нові труднощі, які виникають зі законного встановлення процентного відношення фермерів і фермерських робітників до загалу нових імігрантів та я-

ке тепер будуть з точністю здійснювати. Це рішення було предметом окремих нарад представників добровільних допомогоних агенцій в Комісії Переміщених Осіб у Вашингтоні в дні 14-го грудня. В нарадах від ЗВАНКомітету взяли участь д-р В. Галлан. Комісія Переміщених Осіб поінформувала зацікавлені агенції, що до кінця цього року тут і в Європі поладжуватиметься тільки фермерські апікації, отже братиметься до транспорту тільки тих нових імігрантів, що їдуть на ферми. Ці, що вже мають цілком оформлені іміграційні документи, ще зможуть теж вийти, але здержаний буде докищо процес дальшого поладжування не-фермерських завірень. Комісія ствердила, що таку вимогу поставила група конгресменів, що недавно відвідала Європу та яка ствердила, що до Злучених Держав досі ввійшло більше інших професій, хоча новий закон встановлював процентове відношення. Це відношення означається на підставі золотення нових імігрантів до Комісії і до фермерської квоти не враховується тих, що не залишилися на фермах, хоча на ферми вийшли. Це шераз потверджує цю школу, яку заподіяли своїм друзям в Європі і з нових імігрантів, що передчасно залишили ферми та перед тим їх вже стільки разів

З.Д.А. ПРИЗНАЄ УРЯД АРІАСА В ПАНАМІ

Вашингтон. — Департамент стейту оприлюднює, що Америка признає уряд Арнульфа Аріаса в республіці Панамі після того, як він опанував ситуацію і перебрав владу серед неї вже стільки разів

ЗАХІДНА НІМЕЧЧИНА В ПРОГРАМІ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ СПІВПРАЦІ

Бонн, Німеччина, 16 грудня. — Канцлер західнонімецької Федеративної республіки, д-р Конрад Аденауер, і американський високий комісар, Джон Дж. МекКлой, підписали вчора формальний договір про приступлення Західної Німеччини до базованої на Плані Маршала Адміністрації Господарської Співпраці. Це є перший договір Німеччини після війни, що робить її повновартісним партнером міжнародної співпраці. Підписуючи цей договір, Німеччина, як і всі інші партнери, рівночасно з правами перебірає на себе теж відповідні обов'язки про свій вклад в загально-європейську відбудову.

ЗАХІДНІ ПРЕДСТАВНИКИ НА ПРИЙНЯТТІ В ЧЕСТЬ ВИШІНСЬКОГО

Берлін, 16 грудня. — Західні представники в Берліні взяли вчора участь в совєтському товариському прийнятті, влаштованому тут з нагоди побуту совєтського міністра закордонних справ, Андрея Вишинського. Тому що високі комісари були зайняті в Бонні підписанням договору Господарської Співпраці, їх заступили в цьому прийнятті комуністичні манданти в Берліні. Стверджують совєтські агрономісти гірських районів, непридатних для вирощування пшениці. Цей сіль пив за здоров'я президента — твердять Лисенко — совєтські вчені завдячують „геніальному Сталіну“.

ТЕЛЬ АВІВ ФАКТИЧНО ЗАЛИШАЄТЬСЯ СТОЛИЦЕЮ ІЗРАЕЛЯ

Тель Авів, 16 грудня. — Не зважаючи на рішення уряду Ізраїля перенести свій осідок до Єрусалиму, що вже частинно зроблено і всупереч рішення Генеральної Асамблеї Об'єднаних Націй про інтернаціоналізацію того міста, тут стверджують, що фактичною столицею країни ще на відповідний час залишиться Тель Авів. Парламент збереться в січні вже в Єрусалимі, але міністерство закордонних справ та інші уряди ще на довгий час залишаться в Тель Авіві.

ФРАНЦІЯ РЕКОМЕНДУЄ О. Н. ОСТОРОГУ ДЛЯ ІЗРАЕЛЯ

Лейк Сохес, 16 грудня. — Французький представник в Протекторатній Раді Об'єднаних Націй запропонував вчора остерегти Ізраїля перед „дуже важкими консеквенціями“, які можуть виникнути внаслідок перенесення столиці тої країни до Єрусалиму. Рада робить дальші заходи для здійснення рішення Генеральної Асамблеї щодо встановлення в Єрусалимі міжнародного режиму під її наглядом.

ЮГОСЛАВІЯ ДОКАЗУЄ СО- ВЕТСЬКЕ ПОНЕВОЛЕННЯ БОЛГАРИ

Београд, 16 грудня. — У відповідь та в коментарях до передчорашнього засуду Трайча Костова і його 10 співбунівачів в Софії, югославська преса доказує, що Болгарія всецільно опанована Совєтами та що болгарський народ не тільки не має голосу в своїй країні, але ще й безжалісно експлуатується „братнім народом“ Росії. З опублікованих статистичних даних виходить недвозначно, що Болгарія як підполітичний так і господарським оглядом є всецільно колонією Совєтського Союзу.

МІЖНАРОДНИЙ ТРИБУНАЛ ПРИСУДИВ АЛЬБАНІЇ ПЛАТУ КОШТІВ БРИТАНІЇ

Гаага, Голандія, 16 грудня. — Міжнародна палата справедливості вирішила вчора справу британської скарги проти уряду Альбанії за втрати, що повстали внаслідок пошкодження британських кораблів альбанськими мінами в каналі Корфу ще в жовтні 1946 року. Трибунал присудив Альбанію на заплату Британії титулом відшкодувань 2,363,051 доларів. Трибунал, встановлений Об'єднаними Націями, не має безпосередньої можливості перевести в життя свої рішення, якщо одна зі спірних сторін відмовилася їх прийняти.

ТОЛЬАТІ ПРО БЕЗПОРЯД- КИ СЕРЕД ІТАЛІЙСЬКИХ КОМУНІСТІВ

Рим, 16 грудня. — Провідник італійських комуністів, Пальміро Тольати, признався, що серед тої партії тепер не все в порядку. Відносно ствердження комуністичного органу, він мав говорити про „безпорядки“ та „ідеологічну дезорієнтацію“ в комуністичних рядах. Це вважається натяком на наявність численних прихильників маршала Тіта серед італійських комуністів.

ПОЛЬЩА ОБВИНУВАЧУЄ ФРАНЦУЗЬКИХ ДИ- ПЛОМАТІВ

Варшава, 16 грудня. — Офіційне агенство комуністичного уряду Польщі виступило з гострими обвинуваченнями проти французьких дипломатичних представників, закладаючи їм організацію шпигунської сітки з доручення британської розвідки, підготовку саботажів та взагалі „затруєння атмосфери“. У виданому на цю тему офіційному комюнікаті називається поіменно кількох французьких дипломатів.

СТРАПЕ ДЕРЖАВНИХ УРЯДНИКІВ В ІТАЛІЇ

Рим, 16 грудня. — Італійські державні урядники проголосили 24-годинний страйк, у великій мірі припиняючи цілу урядову адміністрацію, зокрема в її нижчих клінках. Страйкуючі домаються більшої платні і їх піддержують не тільки комуністичні, але і проти-комуністичні професійні спілки. Уряд погоджується тільки на частинне збільшення платні, але відмовляється від повного прийняття домагань, щоб не втратити бюджетової рівноваги. Високі урядники не беруть участі в страйку.

ГІРОГІТО ПРО МОЖЛИ- ВІСТЬ ШВИДКОГО МИРУ

Токіо, 16 грудня. — Японський імператор Гірогіто заявив вчора в парламенті, що він вірить в можливість вже швидкої підготовки мирового договору для Японії. Він відкрив сьому з черги сесію парламенту, створеного на базі нової конституції.

СВОВОДА

UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
Поодинокі числа три центи.		Three cents a copy.	
На рік	\$7.00	One year	\$7.00
На пів року	\$3.50	Six months	\$3.75
На три місяці	\$2.00	Three months	\$2.00
В Джерсі Сіті і закордоном:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	\$10.00	One year	\$10.00
На пів року	\$5.25	Six months	\$5.25
На три місяці	\$2.75	Three months	\$2.75
Monday's Issue (the Ukrainian Weekly, English language supplement):		Число з понеділка (англійською мовою):	
One year	\$2.50	One year	\$2.50
Six months	\$1.50	Six months	\$1.50

Кожна зміна адреси коштує 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає

Адреса: "СВОВОДА," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ТРАЙЧО КОСТОВ

Не можемо сказати, що співчуваємо комуністичним верховодам, на сумлінні яких є тисячі невинних жертв — розстріляних і повислених, чи тих, що мучаться по тюрмах — коли й їх зустріне подібна доля та коли й їх на приказ Сталіна мучать і вбивають. Все ж таки робимо різницю між тими комуністами, що йдуть, як барани на зарі і тими, що хоч знають, що їх жде, намагаються виявити хоч тинь якоїсь ідеї, хоча б пізнати, чим є московська диктатура й московський імперіалізм. В такому розумінні пишемо про болгарського комуніста Трайчо Костова, якого софійський комуністичний суд, не зважаючи на його великі заслуги для поширення комунізму в Болгарії, ні на його бунт визначив становити в партії й в уряді, засудив з-поміж 11 обвинувачених одного до смерті.

За що ж ця гостра кара?

Відповідь на це не трудна. Знають її вже й американці, а не то ми, українці, що надто добре орієнтуємось у советських „чистках“ та в шуканні Сталіном „жертвених козлів“, коли йому самому щось не вдається, чи коли Політбюро пошлює у дурні на домашньому, чи міжнародному ґрунті.

Болгарин Трайчо Костов залетів в першу чергу за те, що Сталін помилився щодо особи югославського Тіта, який був його любимцем, а тепер набрав йому так багато клопоту, що навіть не знає, де й на чім це все покінчиться. Тому Костов став тим, що то „винайшов“ Тіта і після його як вожда з Москви до Югославії ще в 1934 р. Тому ж Костов мусів стати ще й шпигуном і агентом Злучених Держав і Великої Британії, а теж зрадником своєї країни, який намагався переманити Болгарію на колонию Югославії.

До того Костов вивів в поле ще й московських енкаведистів, що підготували софійський процес у випрактикуваний давно спосіб і не повторив вісності на суді тих знань, що в складав під тортурами в слідстві. Можливо, що те й заважило на смертний присуд, бо ж це небувала подія в історії неписаної сталінської судової процедури, що обов'язує теж і сателітів.

Присуд над комуністами в Болгарії вказує, що Москві важко впоратись з сателітами, коли треба ставити під суд навіть і найбільших комуністів, що були довгий час її найвірнішими слугами. Теж виглядає, що Москві дуже спішно з „чистками“. Вона хоче тепер осягнути в Угорщині, Румунії, Польщі, Болгарії, чи Чехословаччині скоро те, що забрало довгого часу в Україні. Шось її дуже припикає і тому вона ліквідує своїми варварськими методами вже й найменшу опозицію і за найменшу „провину“, навіть таку, коли „незалежні держави“, що опинилися в советській сфері впливів, не поінформують її своєчасно й якнайточніше ще й про такі речі, як ціни на продукти, які вони продають „капіталістичним“ країнам, та якщо взагалі щось продають без дозволу Кремля.

З цього усього можна одне певно заключити, а саме те, що Москва в страху, і то в страху не так перед Америкою чи Англією, але перед народами, що їх гнобять, і не вірять навіть найвірнішим комуністам у не-московських країнах. А що московську диктатуру починають ненавидіти комуністи не-московського походження, на це ясно вказує „тітоїзм“, що починає проявлятися у сателітах щораз частіше.

Китай за залізною заслоною

Сенатор Вільям Е. Дженнер, республіканець зі стею, Індіани, повернувшись щойно з подорожі довкруги світу, негайно оприлюднив короткий комунікат з своїх спостережень, в якому заявив, що „Сталін перемагає у холодній війні“. Вказуючи на розбуджені національні аспірації різномірних народів, яким Америка дає допомогу, сенатор підкреслює, що ці народи, діставши допомогу, переходять на бік комуністів і їм віддають американське добро. Таке, казав він, можна завважати в першу чергу між народами Азії й тому Америці не слід давати туди матеріальну допомогу, якої вони далі домагаються, хоч не засвоюють собі американської демократичної ідеології, стають ворогами Злучених Держав і підтримують комуністів.

Комунікат Дженнера появився водночас з вістями про втечу китайського націоналістичного уряду — Куомінтангу — з останньої столиці, міста Ченг-Фу, положеного на континенті Азії, до міста Тайпей, що є вже на острові Формоза. Хоч останки війська Куомінтангу ще борються, то загальне положення Китаю таке, що він опиниться незабаром за Залізною Заслоною.

З тими подіями стоїть у безпосередньому зв'язку рішення французького уряду в Парижі, покласти таму проти можливого походу китайських комуністів до сусідньої країни, Індокитаю, яка находиться під протекторатом Франції. Французький уряд ще в місяці березні б. р. заключив умову з Бао-Дай, головою індокитайського уряду з В'єт Нам, що цей уряд буде признаний Францією і він буде творити заборону перед можливим наступом походу китайських комуністів на завоювання усіх азіатських країн і народів. Уже це одне вказує, що китайські комуністи є загрозою не тільки для самого Китаю, але теж і для інших країн азіатського континенту. На що загрозю звертав увагу А. Т. Стіл у своїй кореспонденції до щоденника Нью Йорк Геральд з Індокитаю ще 20 жовтня. Він писав вже тоді, що зорганізування китайського комуністичного уряду в старинній китайській столиці, у місті Пекінгу, є подією, яка викликала завоювання в решті Азії та що вона є зворотною точкою не тільки в домашніх відносинах самого Китаю, але й у міжнародній китайській політиці. З зайняттям Пекінгу комуністи створили там осередок своїх впливів на населення східної Азії, якого нараховують, без росіян, на 1,200,000,000 голов. Одну третину з того числа вже поглинули комуністи, а

дві третини знаходяться ще поза засягом комуністичної діяльності. Одна територія, захоплення комуністами, творить свого роду лук, в якого середині найшлися народи з настроєм комуністичним, чи полукомуністичним. Під безпосередньою загрозою комуністичного наступу опинилися монгольське населення Індокитаю, яке схилиється до гасел, киданих комуністами.

Як розвинується далі події в тій частині Азії залежатиме від дипломатії й тактики Західних держав. Однак те, що сталося останніми тижнями, вказувало б, що погляд сенатора Дженнера, що „Сталін перемагає в холодній війні“, не є безпідставним. Кореспондент Геральд — Трибюн каже, що Пекінг під червоним урядом стане, „Москвою Орієнту, магнетом тяготіння і осередком інтриг та зразком революційних рухів лівих напрямків для всіх інших далеко-східних країн“, а теперішній президент нового китайського режиму, Мао-Тсунгунг може відіграти роль Леніна для Азії.

Регіональний осередок, яким

Зміни в царстві Сталіна

Щорічне свято жовтня має в Советській Росії свою традицію. Відділ пропаганди партійного проводу визначає, які гасла, які транспаренти та плякати і яких советських провідників портрети обов'язково для всієї Росії. В цьому році пішло проти традиції. Вийшов найвищий наказ, щоб портрети всіх 13-ти членів Політбюро прикрашувати мур і стіни міст і сіл, та носити їх на транспарантах у демонстраційних походах. Це вперше Політбюро представляло народів у повному складі. Раніше, тільки кількох членів Політбюро та офіційні члени уряду мали цю честь. А що Советська Росія має нині пів сотні міністрів, то практично просто неможливо всіх цих міністрів популяризувати. До того ж їх значення глибоко підупало.

Політбюро, себто властивий провід партії, складався раніше тільки у своїй меншості з членів уряду. Був тоді гострий розділ між партійними й державними функціями, хоча високі державні урядові були також членами партії, а найвищі з них були також і членами Центрального Комітету. Секретарі партії, які не були в державному уряді, були в тому часі в Політбюрі в більшості. Таким чином партійні секретарі надавали тон у Політбюрі і вони не кидали дер-

є Пекінг, не буде самостійним осередком, бо буде під ідеологічним проводом Москви. Зате напружені революційні рухи будуть, можливо, пристосуватись до вимог азіатських країн. Кожна країна Східної Азії, має свої власні проблеми, яких Москва не в силі наладити. Вони мусять бути розв'язані місцевими силами. Так само під знаком занепаду є дальша експансія китайських комуністів. Вони загарили територію Китаю так швидко, що дальший їхній похід може стати для них небезпечним. Вони не мають засобів для втримання велетенської армії, ні для заспокоєння потреб населення, що голодує. Тому передбачаються повстання проти нового режиму.

Тепер питання: Що зробить Америка, визнає комуністичний уряд в Китаю, чи ні? Департамент стею дає до розуміння, що нема мови про таке визнання, як довго націоналістичні сили будуть боритись з комуністами в самому Китаю. Простою мовою це означає ніщо інше, як визнання червоного Китаю в недалекому часі, хоч американська опінія — якщо її міряти тим, що пишуть газети — є проти цього.

жаний апарат, а робили свою кар'єру серед партійної бюрократії.

Від 1940, коли Сталін як секретар партії, став міністром-президентом, зломано цю традицію. Що тоді не мало місця, стало нині нормальним явищем. Таким чином всі майже члени Політбюро є одночасно віцеміністрами Советської Росії.

В конституції Советської Росії вдарено шукає за Політбюром. Тільки керуючі урядові і в першій мірі партійні члени, знали, що Політбюро є властивою диктатурою в Советській Росії.

Політбюро повстало щойно як тільки час по большевицькій революції, коли число членів партії сильно зросло. Після партійного статуту партійний конгрес рішає про все, що діється в партії. На нього вислали цю кілька років поодинокі партійні організації своїх делегатів, яких вибирали на місцевих з'їздах. Партійні конгреси визначали в минулому напрямні політики найбільшої майбутності. Партійний конгрес вибирав теж Центрального Комітету. Коли ж після революції ЦК збільшався — нині числить він понад 300 членів, — збирався його пленум тільки періодично; спочатку кілька разів у році, а тепер ще раз впродовж багатьох років. Властивий провід перейшов одно-

Дбаймо про мовну єдність із своїм народом

Найбільша трагедія еміграції взагалі в тому, що вона звичайно відстає від розвитку свого народу чи якимось іншим відривається від його національно-культурного життя. Чи не найбільше цей відрив виявляється в мові, цьому найважливішому засобі національної єдності, і це чи не найдуже відчужує еміграцію від її народу. І важать тут часто, здавалося б, незначні відмінності, та ще й не лише в мові, а й у правописі. Що було б, наприклад, якби стара російська еміграція повернулася тепер до свого народу з ятем, твердим знаком, фитою й іншими дивовижними старого російського правопису? Чимало втради у впливах на місцеву українську людність через свою мову ті українці, що прийшли

часно до Політбюра, якого секретарем є Сталін. Політбюро нині регламентоване й збіороризоване. Члени його мають означену ділянку державної управи як віцеміністра. І про не реферують вони ЦК. Все інше мало їх обходить.

Між старими членами Політбюра є нині Лазар Каганович і Ворошилов найстарші. Каганович держиться нині як єдиний жид в атмосфері антисемітизму й російського націоналізму тільки дякуючи Сталінові. Але він держиться вже в тіні. Також у тій зійшов другий найстарший член Політбюра, маршал Ворошилов. Колись був він воєнним міністром і референтом справ оборони СССР. Його заступником є маршал Булганін, який як віцепрезидент міністрів і як член Політбюра тримає всі справи оборони в своїх руках.

До старих членів Політбюра належить також скромний Андреев, який має в своїх руках хліборобство, зокрема ж міністерства колхозів і совхозів. Перебільшують теж значення Берія, який є поліційним фаворитом. Оба міністерства поліції, колосальні апарати, підпадають його контролю. Ще загадати би про Мікояна, який вів раніше закордонну торгівлю, а нині, як і Ворошилов, є міністром без портфелю. Значення їх усіх упадає. Нові люди приходять до влади.

Старе Політбюро під Леніном складалося у своїй більшості з інтелігентів. Сталінське Політбюро здебільшого дрібномишанське. На й більше значення в ньому має Маленков, людина, яка прийшла до партії з комуністичної молоді, якої був генеральним секретарем. Це нині партійний генерал, якого загально вважають наслідником Сталіна.

були на східну Україну під час останньої війни чи то як перекладачі в німецьких установах, чи то як підпільники. Коли тамешні люди читали в оповісних і газетних словах „морди“ (з німецької, засвоєної в Галичині й на еміграції) замість „убивства“ (це асоціювалося з „мордами“ — „пиками“), або „чин“ (польське, дарма, що і в українській є деякі слова від цього кореня) замість „дія“ (назва підпільного видання „Ідея і чин“), вони не сприймали цього як свою мову або й просто не розуміли, бо для них „чин“ — це „ран“.

Звичайно відмінні явища в мові еміграції виникають: а) внаслідок зберігання старих явищ, винесених із батьківщини, але там пізніше зниклих і б) внаслідок засвоєння нових, повсталих під впливом чужомовного середовища чи просто запозичених з чужої мови. Це можна спостерігати в мові будь-якої еміграції. Але українська мова на чужині, через особливості історичної долі українського народу, має ще й свої специфічні небезпеки. Ці небезпеки найбільше походять з того, що наші люди часто ще й на батьківщині або взагалі не вчилися ніде і приїхали на чужину тільки з рідною говіркою, або вчилися в чужих школах — російській, польській, румунській, угорській чи чеській, і через те не могли вивести збігів (з української) знання сучасної української літературної мови. Тим то в їхній не тільки розмовній, а й письмовій мові (в газетах, книжках) багато різноманітних відмінностей супроти норм цієї мови.

Якщо взяти на увагу згадані вище „загальноєміграційні“ і ці відмінності, то їх можна звести до таких основних груп: 1) вузькі діалектизми (провінціалізми); 2) застарілі явища нашої літературної мови („позаяк“, наголос на третьому від кінця складі в слові „Україна“ тощо); 3) чужомовні впливи, винесені з чужої школи на Україні (рос. „жир“, замість укр. „сир“, польське „попис“ тощо); 4) чужомовні впливи, засвоєні на еміграції (німецькі й французькі в Європі, англійські й еспанські в Америці); 5) новотвори українських еміграційних письменників, публіцистів, учених („довкіля“ замість „середовище“, це слово було ще в Галичині, але загальноукраїнська літературна мова його не знає).

Ці негативні явища з погляду нашої всеукраїнської мовної культури, на жаль, наявні ще великою мірою в більшості наших еміграційних видань — книжок, газет тощо і роблять тексти цих видань здебільшого чужими основній масі нашого народу. Навіть у мові політичних документів, створених для поширення також і на рідних землях, ці хиби трапляються раз-у-раз. Прикладом може бути навіть мова „Декларації“ Української Національної Ради з 1947 року (ухвалена на першій її сесії, що відбулася в одному з міст Центральної Європи). Ці помилки — здебільшого — західно-українські: локалізми та мовні хиби старої наддніпрянської еміграції, що вже встигла відстати від розвитку української мови на батьківщині. Ось західно-українські локалізми: „злука“, „речник“, „засада“, „е загрозою“, „оборона перед ним“, „шоби“ (шоб), „поборюватиме“. А ось хиб з мови старої еміграції: росіянізм „посягати“ замість „важити на щось“, „заважати“, „приступаємо“ „захожуємось“, „наїзники“ замість

(Докладніше на стор. 3-й)

ЧЕТВЕРТИЙ КОНГРЕС АМЕРИКАНСЬКИХ УКРАЇНЦІВ

12) Д-Р ЛУКА МИШУГА: АМЕРИКАНСЬКІ УКРАЇНЦІ І ВИЗВОЛЬНІ ЗМАННЯ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ (Продовження)

Друга світова війна дала притоку до створення нової політичної організації, себто Українського Конгресового Комітету, який розпочав свою діяльність скликанням до Вашингтону, в дні 24 травня 1940 року, Першого Конгресу Американських Українців. У платформу Конгресу вложено тоді так: „Війна в Європі накладала на українську імміграцію за океаном обов'язок піднести перед світом голос в обороні прав українського народу на власну державу. Ми одні маємо змогу вільно сказати, що український народ поневолений, та що він жадає для себе того самого права на самовизначення, що признає іншим народам“. При цьому підкреслено ще й це, що: „Ми рішуче і беззастережно відкидаємо ідеї, на яких оснований не тільки большевизм, але та сама фашизм та нацизм, як неукраїнські, незгідні з найліпшими християнськими традиціями, шкідливі для поступу українського народу, ворожі для свободи думки і совісті“.

З такою самою ціллю і з таким самим відношенням до тоталітаризму ми збиралися у тому самому Вашингтоні сьогодні на Четвертий Конгрес Американських Українців. 30 років тому представник Української Народної Республіки не міг добитись послухання в Департаменті Стейту і на його меморіал про героїську боротьбу українського народу з комуністичною агресією та російським імперіалізмом, дістав через американський Український Народний Комітет відповідь, що Україну вважається частиною Росії.

Відповідь ця коштує Америці і цілому світові багато, дуже багато. Десять основних меморіалів Українського Конгресового Комітету, предложених Департаменту Стейту вітніми часами, вказують, як гірко помстилось знехтування демократичних прав українського народу на вільне й самостійне державне життя. Напередодні нових великих подій ми знову з'являємось у Вашингтоні й сьогодні як і в 1940 році заявляємо, що без вільної України, не буде миру і волі в Європі. Якщо не американський загальний то бодай уряд повинні вже знати, що уявляє собою Україна в есентуальнім зударі Америки з Москвою. Нині Україна є вже в Об'єднаних Націях. Висланики Українського Конгресового Комітету передали в Сан Франциско й Парижі основні меморіали до Організації Об'єднаних Націй, в яких стверджено, що Україна належить праву місце в Об'єднаних Націях, але з тим застереженням, що теперішні представники України в цій організації не є представниками українського народу, а тільки представниками Москви, окупанта України. Правда про Україну є вже поширена. Знаменитий „Ukrainian Quarterly“, видаваний УККОМітетом, нагромадив уже велику масу наукового матеріалу про минуле України та її фізичне й культурно-національне винищення в сучасну добу. Видаваний Панамериканською Українською Конференцією „Ukrainian Bulletin“, приносить двічі в місяць щораз нові відомості, зв'язані з мучеництвом українського народу та його боротьбою, яку очолює героїська Українська Повстанська Армія. Знову найстарші й найбільші американські видавництва вже видали Історію України М. Грушевського, В. Г. Чемберліна та К. Маніґа і ряд інших книжок про Україну, що появились старанням У.Н.Союзу і знайшли в Америці прихильний і широкий відгук. Теж вдалося американським українцям у часі найсильніших комуністичних та советських впливів в Америці перемогти ці впливи і не піти під Рошен Вор Ріліф, а дістати від вашингтонського уряду дозвіл мати свій окремий Злучений Американсько-Український Допомоговий Комітет, заініційований УККОМітетом, що теж втрутало життя багатьом тисячам кращих синів і дочок Української Нації.

На цій землі ми довели до широкого політичного об'єднання в українській справі, створивши при великій допомозі наших братів з Канади Панамериканську Українську Конференцію, що промовляє нині від імені усіх українців на американському континенті й промовляє репрезентативно й згідно з інтересами українського народу. Можна твердити, що це об'єднання американських українців обоготило до певної міри теж і консолідацію українських політичних сил в Європі, виявом якої є заіснування Української Національної Ради.

Уся ця наша спільна праця піднімає усіх нас на дусі та доводить, що вона таки не залишається без результатів. Скільки ми не мали б жалів до нашого Департаменту Стейту, коли мова про Україну та український народ, таки годі казати, щоб він сьогодні далі розумів українську справу так, як це було 30 років тому.

Є вже цілком певно й там дещо інше розуміння української справи. Однак наступ ворогів української державності і самостійності є ще й сьогодні в Америці такий самий сильний, як був давніше. Тому і наш відбір мусить бути сьогодні ще сильніший, як бувало. Це можливо, бо наші сили скріпилися. Тому було б непростим гріхом, коли б ми не використали для справи визволення України тих нових сил, що тепер до нас прибули. Колись співали американські українці у своїм гимні, що як тільки кохана Україна їх покличе, то вони злетять „як козацтво у Січ у слушну годину“. Та сьогодні важко думати не так про злет на Січ, а більше про те, що ми опинилися у центрі, де вирішуватимуть судби народів і країн на довгі покоління, та що теж і ми відповідальні за те, яка доля готується тут Україні. Маймо на увазі, що світ тепер поділений на вільний і невольничий та що Україна опинилася в невольничому світі. Нашим завданням освідомляти Америку, що тільки діловите повалення невольничого світу може бути повною забезпечкою її власного існування і світового миру та що у вільному світі мусить бути обов'язково місце й для вільної України.

НОВА КНИЖКА ПРО СКИКАЛЬЦІВ

„Сьогоднішній і Минуле“. Вісник Українознавства. Видав Наукове Товариство ім. Шевченка. Рік третій. Нова серія. 1949. 1-11. Мюнхен — Нью-Йорк. 1-15.

Дорогоцінна й рідна кож- ному скитальцеві ця книжка НТШ.

14 коротких змістових стат- тей пера відомих здебільша фахівців розглядає з різного становища свіжу ще й болючу повоєнну рівню на нашому на- ціональному організмі. На тлі статистики, демографії, історії, мови, соціології, релігії, виховання, культури, гігієни, психології довершується ця перша проба синтезу нашого життя в таборах і в зв'язку з таборами в Німеччині та в Ав- стрії в рр. 1945-1948. А крім того цікаві огляди наукового життя, рецензії наукової про- дукції, некрологи після наших утрат з тих часів, вісті з куль- турного життя українців, хро- ника НТШ, звідомлення про наукові реферати, бібліографія про Україну в чужих мо- вах — це все багатий зміст книжки. А написана вона так- ясно і просто, що кожен може пізнати всебічно минуле жит- тя табора, або пригадати со- бі його. Чужих читачів інфор- мують короткі витяги із сімох статей в англійській мові.

Стаття головного редакто- ра З. Кузеля („В далеку доро- гу“) інформує про причини еміграції, про мету цієї книж- ки, про співпрацю в збиранні матеріалу під проводом О. Кульчицького, та про недоста- чі збірника.

„Ця неминуча доля нашого народу, продуктивна його ге- ографічним положенням і по- літичним розвитком, подія, завжди тяжко відбивалася на наших масах, що з природи прив'язані до своєї землі, й дуже нерado покидали та по- кидають її. Треба було справді стати в безвихідному станови- щі, щоб пускатися в невідоме, щоб тільки рятувати своє і- снування“. — заявляє автор.

Стаття В. Мудрого „Нова українська еміграція та органі- зація таборового життя“ по- дає число емігрантів в дні 31. 8.1946 р., а саме: 177,630 в Ні- меччині та 29,241 в Австрії, ра- зом: 206,871. В наслідок пере- їзду до інших країн те число емігрантів зросло так, що 1. серпня 1948 р. було 88,265 у 97 німецьких таборах та 18,000 у приватних німецьких меш- канцях (без емігрантів в Ав- стрії, яких числа не подано). Організаційний статут дістали табора на основі вирішень з'їзду представників в Ашаф- фенбурзі, що відбувся 1. лис- топада 1945 р. Найвищим са- моуправним органом табору була таборова рада, виборена шороку тайно і пропорційно, а виконним: командант, його заступник, секретар та рефе- ренти, що підлягали конт- рольній комісії. Були теж гро- мадські суди. Верховним ор- ганом автономного життя було Представництво української еміграції. Сусільне й громад- ське життя розвивалося у та- борах буйно; розбудовано майстерні, школи, мистецтво і релігійне життя.

Стаття В. Кубиновича „3 де- мографічних проблем україн- ської еміграції“ констатує, що у вересні 1948 р. було ще в Німеччині та Австрії біля 104- 000 емігрантів, в тому 68 ти- сяч з Галичини, 33 тисячі із Східної України, 3 тисячі з півн.-західних земель, Закар- паття й Буковини. На 100 гро- мадян було 45 селян, 20 реміс- ників і робітників, 22 неква- ліфікованих робітників, 2 купці і кооператори, 11 інтелекту- алів. Зокрема аналізує насе- лення табору в Миттенвальді та робить висновок, що пере- важали тут річники в силі віку чоловічої статі.

І. Базилевич, таборовий лі- кар у Швайнуфурті та Ашаф- фенбурзі, свідчить у статті „Спостереження таборового лікаря“ про надмірне висна- ження таборовників в часі вій- ни, що проявлялося у спад- вах на 30 кг. Перехід на кра- щі харчі спричинив шлункові захворювання, до виразки шлу- нка включно. Брак овочів і го- родовини викликавав обструк- цію; авітаміноза, ревматичні терпіння, епідемія жовтяниці, туберкульоз, нервові недуги бували у всіх таборах. Смер- тельних випадків було замітно мало. У 1947 р. спостережено в таборах своєрідне психосо- матичне захворювання, „в основі якого лежало глибоке висна- ження психіки й нервової сис- теми“. Цю недугу автор на- зиває „недугаю діп“.

М. Стахів у статті „До со- ціології таборового життя“ називає табора територіаль- ними місцями громадами з внутрішньою автономією, ек- територіальними супроти ні- мецької влади, в яких замітна густота населення, касарняний стиль життя, спільна кухня, спільний склад палива, спільні житлові умови та нестача родинної домашності і приро- ди, а часто бездіяльність ви- павають некорисно на менталь- ність таборовника.

Ю. Шерех („Мова українсь- кої еміграції в Німеччині 1945-1948“) аналізує мову та- боровників на основі журналі- стического й гумореск, в яких вона най- краще проявилася. Він конста- тує, що „процес уніфікації мови відбувається в головно- му на західно-українській ос- нові“, що може привести до безодні між мовою еміграції і мовою батьківщини. Тому треба свідомо й послідовно затримати нормалізацію мови на етапі двадцятих років на- шого сторіччя, найбільше со- борницької доби.

Релігійне життя обох віро- визнань зображене в двох статтях: Е. Скоринського „Україн- ська Католицька Церква“ та Е. П. „Українська Автокефальна Православна Церква на емі- грації“. З них довідуємося, що було 3 протопресвитери за- зонами для 118 самостійних душпастирств української ка- толицької церкви із 186 свя- щениками. Автокефальна Цер- ква мала в 1946 р. біля 80 па- рафій в Німеччині.

В. Дорошенко аналізує „Культурно-освітню працю в таборах і для таборів“ і при- ходить до висновку, що мала вона багато нестач, бо зов- нишні чинники не помагали їй розвиватися, а свої не були завжди на висоті завдань. Школам бракувало зразу доб- рих програм, добрих підруч-

ників та нового педагогічного світогляду. Часопис друкова- ні зразу на циклопості переї- шли згодом у поважні і роз- хапувані джерела новостей. Всюди були бібліотеки, на- родні університети, театраль- ні, хорів, мистецькі гуртки.

Гр. Шевчук подає у своїй статті „Табір у літературі і лі- тература в таборі“, що впро- довж 3 років існування табо- рового життя видавничо ді- яльність в галузі красного письменства розгорнулася до- сить широко, а кількість назв перевищала сотню, хоч не бу- ло жодного поважного твору про життя в таборах. Гумо- ристично-сатирична література спрямована насамперед проти тих, що пристосовувалися до таборового життя, а далі про- ти неробства, сплітот, сварок, шкурництва. Автор викиє не- достачу поважного твору про табір як психологічно ви- правдане явище, бо в таборо- вому житті було надто легко втратити своє духове Я.

А. Горохович виявляє в статті „Табори як виховне се- редовище в праці „Пласту“ до- датні та від'ємні сторінки жит- тя „вкупі“.

Ю. Л. у статті — „Родина“ і „сирітність“ — Дамоклів меч таборів — пояснює поняття „переміщеної особи“, яке бу- ло незрозуміле для всіх опіку- нів, а саме: „...ці люди є пе- редусім політичні емігранти, які під загрозою небезпеки для їх свободи і життя не ми- ряються з режимом диктатури, національного, політичного й релігійного пригноблення, і не можуть повернутися до своїх країн“. Він напроваджує бага- то автентичних подій та роз- поряджень влади, які обгрун- товують його твердження. Про Дамоклів меч, тобто загрозу репатріації та сирітності він пи- ше: „Багатох цей меч пора- зив на смерть, багатьох скалі- чив психічно, а для решти за- лишився назавжди спогадом про важливі тортури за допо- могою страху“.

О. Кульчицький у розвідці: „Психологія „переміщеної особи“ — табора — доводить шкідливі ділянки ланчності на психіку маси табора, що має своє підґрунтя в непевності, депресії, ідеї Делі, обезбро- ненню, тенденції до деперсона- лізації.

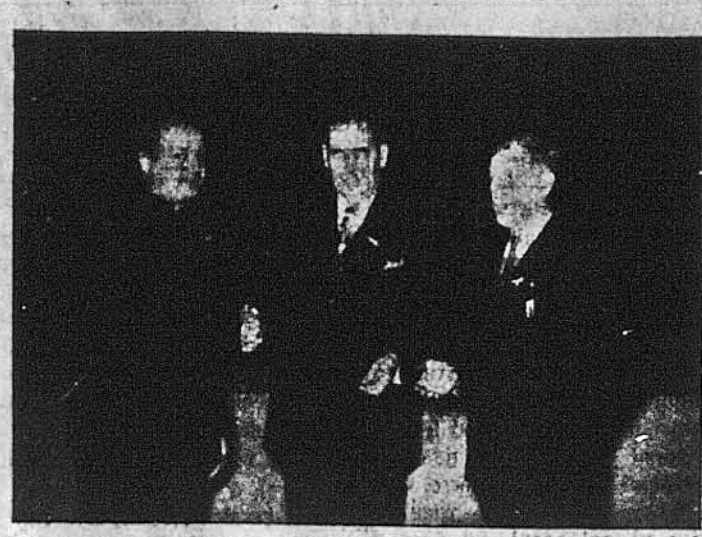
Цей цикл статей замикає М. Зашквиський історичним ог- лядом „Дві українські емігра- ції“, заперіючи, що кожна еміграція є „ненормальне су- спільне явище“, та зважаючи емігрантів зберігати в май- бутньому якнайбільшу націо- нальну солідарність і єдність у праці для добра українсь- кого народу.

В розділі „Огляди“ подаєть- ся історію українських висо- ких шкіл та наукових інститу- тів на еміграції в 1947 і 1948 рр. Також Ю. Бойко подає статистичні дані про книжко- ву продукцію СССР в 1917- 1947 рр., що показують „кри- чущу несправедливість совет- ської національної політики“.

В розділі „Наші втрати“ по- дано некрологи: ректора Ук- раїнського Вільного Універси- тету Олександра Колесси, про- фесора Дмитра Антоновича, генерала Всеволода Петрова, професора Володимира Вер- гановського.

В „Звідомлення“ поміщено зміст наукових доповідей і праць у секціях і комісіях НТШ, а саме: Б. Крупицько- го, Л. Окіншевича, Є. Ю. Пе- ленського, Я. Падюха, Ю. Ста- росольського, М. Стахова, В. Янова, К. Кисілевського, З. Ку- зеля, В. Лева, О. Кульчицько- го, З. Лиська, Я. Рудницько- го, а також звідомлення з А- кадемічних вечорів в Мюнхені.

На нашу думку, ця книжка розкриває перед читачем тай- ниці таборового життя та за- знайомлює з психікою люди- ни, яка втратила своє сімейне гніздо та як „масова людина“ під впливом тимчасовості си- туації, почуття ланчності, ви- чування на милосердя втрачає свою смисловість, свої радіощі професійного життя та може попасти навіть у депресію. І треба подивитися, що дякуючи ініціативі та праці проводу української таборова не за- трація своєї особовості, але зумів підняти її змаганням з труднощами, а навіть пра- цював видатно на різних ста- новіщах. Про ту працю бра- кувало відповідних статистичних звідань, щоб свідчити про її велич. І то є найбільша не- достача книжки. Треба було заздалегідь подбати про такі діаграми; а нам відомо, що вони робилися в різних табо- рах та навіть були подавані до прилюдного відома в часі різних вистав, дякуючи ури-

СОЮЗОВА ІМПРЕЗА:—Ця фотознімка знята з нагоди пе- редачі о. О. Мицьком головному секретареві 52 членських апікацій, виповнених самими новими імігрантами, що по- ходять зі східних земель України, а яких о. О. Мицьк зорганізував в окремий відділ У. Н. Союзу ч. 114 при українській правосл. церкві в Шікаго. Зліва направо: о. О. Мицьк, гол. секр. УНС Д. Галичін, гол. контролор інж. С. Куропас.

ЗАКЛИК ДО ЖІНОЦТВА ФІЛА- ДЕЛФІЙ І ОКОЛИЦІ

ВЛАШТУЙМО ЗАХИСТ ВДІВ І СІРИТ!

Світова Федерація Українсь- ких Жіночих Організацій (СФУЖО), з головним осід- ком у Філадельфії, взяла на се- бе велике завдання стягнути зо скитальщини коло 60 від- із дітьми. Формальна частина переселення є під опікою З. У. А. Д. К., а влаштування вдів, себто захист для них на пер- ший час та підшукування праці, а врешті й плекування дітьми, коли їхні матері працюють, пе- реводить СФУЖО через свій локально зорганізований Ко- мітет.

Фонди для тієї цілі зібрано під час поїздки п. Ірини Па- влівської по містах в Амери- ці. Частину фонду „Матері й Дітини“ що його зібрано на вічу в Дітроїті в сумі \$1,200, передано до ЗУАДК на опла- чення дороги вдів і сиріт від порту до місця призначення. Другу частину, зібрану на ві- чах в інших місцевостях Аме- рики, буде вжито на перехо- дний захист. Хата винайнята обіймає 12 кімнат та є у відпо- відному положенні.

Але хата потребує устатку- вання. Потрібно ліжок, мате- раців, шаф, столів, крісел, по- стелі, постільного білля, сто- лового й кухонного начиння і т. д.

Кожна господиня розпоря- джає надміром, що ним мо- гла б поділитися. Перегляньте ваше господарство й виділіть те, чого не потребуєте, та за- кліште FR 7—6412, а приїде по ті речі авто і без кошту для вас, забере до Захисту.

Комітет Захисту СФУЖО буде вам вдячний теж за хар- чові припаси. Допоможіть нам і в цьому. Приготуйте: муку, риж, цукор, мило, чай, товщі, крупні та різні кеновані припа- си. Принесіть самі або знову потелефонуєте FR 7—6412, а Комітет постарается їх відба- рати.

Не відкладайте довго, бо сподіємося вже першого тран- спорту в середині грудня. По- можіть нам влаштувати Захист щоб прийняти вдів і дітей до теплої української хати. Апе- люємо до сердець наших укра- їнських матерей Філадельфії й околиці. Даймо змогу нашим матерям і дівчатам стрінути Різдво Христове у своїй хаті, в Захисті СФУЖО у Філадель- фії.

Комітет Захисту СФУЖО.

Дбаймо про мовну єдність із своїм народом

(Докладніше зі стор. 2-го)

„загарбники“, чехізм „викон- ний“ замість „виконавчий“ (хоч це останнє слово польсь- кого походження, але його за- своїв уже весь український народ аж до Далекого Сходу), архаїзм „вольності“ тощо. Крім того, є такі помилки, що просто свідчать про втрату чуття рідної мови. Так, автори тексту пишуть „задала... тяж- кі удари“ замість „задала... тяжких ударів“, „спроможні“ замість „можуть“ (це ж не те саме!), „поминаємо усіх“ в ро- зумінні „обминаємо“ (а „по- минаємо“ ж небіжчиків!).

Не можна не відзначити то- го сумного факту, що наші те- атри, на чужині, навіть чіль- ніші з них, не прислухаються аніж до критики їхніх мовних хиб. А вони ж несуть у наші маси живе звучання нашої мо- ви, і через те їхня відповідаль- ність ще більша.

Дуже ускладнюється наша мовна справа тут, на чужині, ще одним моментом. Ускле- знає, що нам не можна цілком давати працю по таборах та ди- рекціям шкіл. Ця статистика не повинна пропасти, а до о- бов'язків сучасних табора на- лежить опіка над нею і збере- ження її для майбутньої істо- рії.

Натомість нашим обов'яз- ком є якнайбільше причини- тися до переїзду всіх емігран- тів у свободолюбні країни.

Д-р Кость Кисілевський.

Що писала „Свобода“ тому 40 років?

18. листопада 1909 р.

**ШКІЛЬНІ ПІДРУЧНИКИ, ПРИСЛАНІ НА КОНКУРС
У. Н. СОЮЗУ.**

У третьому дні річного засідання Головного Уряду У. Н. Союзу в Шікаго, дня 10. вересня 1909 р. прийшла на денний порядок справа Букваря, на котрий свого часу Союз розписав конкурс. Надійшли дві праці, Бук- варя й Читанки, реферував о. П. Понятинський, але щоб оцінити, котра з них надається для вжитку наших шкіл, радив вибрати комісію з п'яти фахових людей. До ко- місії ввійшли: о. П. Повятинський, Дм. Андрейко, Осип Стеткевич, Петро Кирілюк, Андрій Гела.

25. листопада 1909 р.

**ЗАКЛИК АМЕРИКАНСЬКОЇ „ПРОСВІТИ“ ДО
УКРАЇНСЬКОГО ЗАГАЛІ.**

У заклик заснованого в Філадельфії товариства „Просвіта“, за підписом еп. С. С. Ортинського як пред- сідника і Дмитра Андрейка як секретаря, визнається: 1. вступати в члени „Просвіти“ громадами, парафіями, гуртами чи поодинокі й висилати негайно декларації вступлення в члени; 2. жертвувати, хто що може на фонд „Просвіти“; 3. закладати школу й читальню у своїм кутку; 4. записувати свої діточкі до школи „Про- світи“; 5. не відмовляти діточкам кілька центів на пре- нумерату діткового часопису „Школярчик“.

2. грудня 1909 р.

ВІДЗИВ НА ЗАЗІВ „ПРОСВІТИ“.

За підписом еп. С. С. Ортинського як предсідника і Дм. Андрейка як секретаря тов. „Просвіта“ у Філа- делфії подається „До відома інтересованих“, що на за- зив вступати до цього товариства виринули заклиди. Мовляв, годі вступати в члени „Просвіти“, коли ясно не накреслені членські права і обов'язки. На це подає виділ „Просвіти“ таке висноження: По заснованні „Про- світи“ ще 15. вересня мало хто про неї донині згадав... І для того ми вислали до Вас, Родимці, дотичну відозву... Ми Вас просимо вступати в члени „Просвіти“ докидо- тільки на те, щоб знати, кілька зголоситься ширих і чи буде з ким та для кого бодай що-то зачинати. Опісля скличемо конвенцію, або хоч засідання виділу, а там упорядкуємо точки відносно „Просвіти“.

**СТЕНТОВИЙ КОМІСАР РІЛЬНИЦТВА ПРО
ПОСЕЛЕННЯ УКРАЇНЦІВ НА ФАРМАХ.**

В оголошенні, підписанім Стейтвотним Комісарем Ріль- ництва, з адресою 23 Парк Роу у Нью-Йорку, сказано: „Бюро Рільництва стейту Нью-Йорк допоможе безплатно українським господарям-емігрантам сполучитися з ріль- ництвом стейту Нью-Йорк і розмістити купуючих фарми, арендуючих або робітників. Фарми можна купити де- шеве на сплату ратами з будинками й засівом в око- личі, положений близько торгових, залізниць, шкіл і церков“.

ЗАЯВА

Українського Спортивного
Клубу в Нью-Йорку.

У зв'язку з оголошенням в „Свободі“ ч. 287 з дня 10-го грудня і ч. 291 з дня 15-го грудня ц. р. про Свято в честь УПА в дні 18-го грудня ц. р., де заплановано, що в складі Гро- мадського Комітету бере участь Український Спортивний Клуб, заявляємо, що теперішньому Проводові Українського Спор- тового Клубу про це нічого не відомо.

Провід Українського Спорт.
(от) Клубу в Нью-Йорку.

шеї мови, що можуть бути використані як редактори текстів. Не зайвим було б, зрозуміла річ, хоч би вряди- годі освітлювати окремі мо- вні питання в нашій пресі, щоб „секрети“ нашої доброї мо- вної культури доходили й до найширших кіл нашого гро- мадства.

В. Ч.—о.

УВАГА! — НЬОАРК І ОКОЛИЦЯ!

СИЛАМИ НОВОЗОРГАНІЗОВАНОГО ДРАМ. ГУРТКА
при церкві Української Прав. Громади в Ньюарку
буде виставлена надзвичайно интересна драма в 4. діях зі співа- ми Дмитра Ганькевича п. з.:

СЕРЕД ГРАДУ КУЛЬ

або НЕУСТРАШИМА ГЕРОША

В НЕДІЛЮ, 25. ГРУДНЯ 1949

(Sunday, December 25, 1949)

В ЦЕРКОВІНІ САЛІ, 675 So. 19th St., NEWARK, N. J.

Початок у 7. год. вечір. — Вступ 75¢

ДІЄВІ ОСОБИ: Теодора, вдова — п. на Клавдія Криворучко; Оме- лян, її син — п. Марія Корніло; Василь, її син — п. Мих. Малор- чак; Стефанія (героїня), наречена Омелян — п. на Анна Зеньчук; Лікар — п. Василь Бондаренко; Священик — п. Павло Кулинич; Січовик — п. Вол. Василь; Інвалід — п. Вас. Зеньчук; Віктор Криворучко і Наталя Хитра, діти, посли сироти — Гурт вояків нещасливців. — Діється в часі І. Все-вітньої Війни.

Режисер Осип Буката.

Вдоволення для Шан. Публіки запевнене. Проситься про чл- сьву участь. Комітет Парафіальний.

A Peak-In Musical Achievement!

Ukrainian Metropolitan Area Committee

— Presents —

A Concert

— By the —

UKRAINIAN BANDURISTS CHORUS

UNDER HRYHORY KYTASTY

— at —

New York City's CARNEGIE HALL

7th Ave. & 57th St., N.Y.C.

DECEMBER 30, 1949 - 8:30 P. M.

TICKETS ARE OBTAINABLE AT:

Y. M. C. A. McBurney Branch, 215 West 23 St., New York City. Mon- day & Thursday Evening.

Carnegie Hall, December 17th at Box Office & date of performance. Sarnoff Book and Music Store, 11 East 7th Street, New York City. Nash Bazaar, 151 Avenue A, New York City. — Dorothy's Beauty Shop, 433 E. 9th St. — F. Braznick, 48 1/2 E. 7th St. — Art Mode, 123 — 2nd Ave., New York City.

PRICES: \$1.50 — \$1.80 — \$2.40 — \$3.00 — \$3.60.

Classified Advertising

FOR CLASSIFIED ADS CALL:
Worth 2-3056
2-3057
2-3058

New Rochelle, N. Y. All Brick Colonial
In the desirable Roosevelt School area
and Wyckoff Park, center hall Colonial
consisting of 4 masters and 2 baths on
2nd flr plus attractive downstairs lay-
out; nice level lot; a very comfortable
and gracious home; asking \$36,000.
Also other homes. W. J. Grandberg, 330
North Ave. (Closed Sun) Tel. NR 2-1821

WILL BOARD 2 CHILDREN
Motherly Care
Private Home, Lovely Yard
Mott Haven 9-6844

3 ЖИТТЯ ГРОМАД
І ОРГАНІЗАЦІЙ

ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА.

Філія УКК дає приклад.

По величавім 4-ім Конгресі
Американських Українців у
Вашингтоні в днях 5 і 6. листо-
пада, про який ще довго
писатиме наша преса, треба
нам усім, у кожній українській
громаді в Америці, посидити
працю, щоб новий управу УКК
дає більше морального по-
пери та фінансової зброї для
здобуття цих країнських успіхів
на важкому шляху допомоги
в визвольних змаганнях нашо-
го народу.

Розумючи вагу скорої ак-
ції, філія УКК у Філадельфії
уважала на неділю, 27. листо-
пада, про "Громадський Обід"
в мілі здобуття серед грома-
дянства якраз тої моральної
і матеріальної допомоги, якої
потребує УКК.

Хоч заповіджений "Громад-
ський Обід" цілком не був
"громадським", бо взяло в
нім участь тільки 37 осіб, з
причини багатьох інших ім-
през в той день, але зате він
дав понад 470 доларів доходу.
Значить — фінансово був у-
спіхом.

А так само з політичного о-
гляду. Головні промови про
українську державу, пробле-
му сказав запрошений місце-
вий відділок УКК-миту і
Василь Мудрий, бувший голо-
ва ЦКНЕ на скитальцях, яко-
го витано гримками оплеска-
ми. Ті, що не вийшли на о-
бід, нехай жадують, що не чу-
ли цієї промови.

Промовляли ще — голов-
но про працю, успіхи і задачі УК-
К-миту, та про обов'язок за-
гату поперти акцію УКК-миту
— ред. Богдан Катамай,
д-р Володимир Пушкар, п.

УКРАЇНСЬКІ СТІННІ
КАЛЕНДАРІ

НА

1950

РІК

- У гарних кольорах
- Календаріом друковане українською мовою
- Свята означені чітким червоним друком

Ціна 30 ц. один

На С. О. Д. не вислаємо.

Надсилати треба посылати разом із замовленням.

ОСІНЬ НА ФАРМІ

[ ] Фарма

[ ] Дівчинка збирає цвіти

[ ] Хата, навколо цвіти

[ ] Дівчинка з псом

[ ] Гарний вид фарми. Діти, кури свині, пс

[ ] Діти їдять на санках у зимову пору

[ ] Слава во вишнім Богу

[ ] Наталка Полтавка

[ ] Табна вечора

[ ] Матір Божа Неустачою

[ ] Святе семейство

[ ] Фарма. Діти годують кач-ки

[ ] Зимовий вид

[ ] Христос добрий пастир

[ ] Серце Ісуса Христа

[ ] Діти, що їх ангел стереже

[ ] Серце Пресвятої Діви Марії

[ ] Свята Родина

[ ] Гарний вид фарми

[ ] Діти в ліжку, ангел о-хороняє

[ ] Різдво Христове

[ ] Св. Николай роздає да-рунки дітям

[ ] Гетьман Малєпа

[ ] Our Lady Fatima

Замовлення слати на адресу:

"СВОБОДА"

P. O. BOX 346

JERSEY CITY 3, N. J.

Роман Карбівник, п. Михайло
Дубас, п. Мих. Вишиванок, п.
Матвій Стефанів і д-р Л. Це-
гельський.

Деякі з учасників склали
більші жертви на позичку ак-
цію УКК-миту.

Ті, що одержали записки
на згаданий обід, а не могли
з цих чи тих причин взяти у-
часті в обіді, можуть ще на-
діслати жертви на УКК-миту.
На це писано ім зворотні ко-
верти. Просимо використати
ті зворотні коверти й присла-
ти свої жертви.

В обіді взяли участь і по
\$5 від особи вилатили:

Роман і Теодозія Карбівник,
Михайло Дубас, Михайло Ви-
шиванок, Кость і Евдокія
Шпикіла, Олександр і Марія
Горохівський, Петро Кучман,
Ілько і Марія Савчин, Макар
Наумчак, інж. Іван Рубель,
п-на Ольга Мосондз, Марія
Чопик, Матвій Стефанів, д-р
Вол. Пушкар, д-р Л. Цегель-
ський, д-р Юрій Цегельський,
п-ні Вероніка Цегельська, д-р
Роман Сапович, Богдан Дей-
чаківський, проф. Богдан Га-
расимович, майор Михайло
Дармограй, Григорій Гриши-
нин, Еміль Леськів, Осип Ва-
рив, Василь Надрата, Едвард
Кулик, Василь Вітошинський,
п-ні Тетяна Солтис, Степан За-
калюжний, Іван Даньків, Бо-
гдан Катамай, Роман Швед, д-р
Павло Дубас, проф. Богдан
Романчук.

З присутніх на обіді зложи-
ли додаткові жертви: Роман
Карбівник — \$50; Йосиф Ва-
рив і Кость Шпикіла — по \$20;
Мих. Дубас, Анна Мишинин,
д-р Роман Сапович і Ілько
Савчин — по \$10; Михайло
Вишиванок, Матвій Стефанів,
Олександр Горохівський, д-р
Юрій Цегельський, Степан За-
калюжний, Іван Даньків, п-ні
Марків, Макар Наумчак, Гри-
горій Гришинин, Еміль Лесь-
ків і п-ні М. Головата — по \$5.
На обід не могли прийти,
але жертви прислали: Григо-
рій Дмитруш, п-ні Марія Па-
стух (Честер), Іван Зубик і
Василь Граб — по \$10; о. Ва-
силь Максимець, Йосиф Дра-
ган (Атлантик Сіті), Антін Га-
расим, інж. Омелян Смішке-
вич, Василь Баран, п-ні П. Бе-
нат, Пафутій Чуприк і Євген
Рогач — по \$5; Стефан Шим-
чак, Степан Петик і Никола
Кручен — по \$3; Катерина Я-
рош, о. В. Середович, Осип
Бережницький, проф. Петро
Ісав і Никола Сенік — по \$2;
Катерина Цвек, п-на Ірина Та-
рнавська, Анна Карпчук і Те-
оділь Рудакевич — по \$1.

Разом отже на обіді і з на-
годи обіду зібрано досі \$473.
Сподіваємось, що ця так гар-
но започаткована збірка на
потреби УКК буде продовжа-
тися у Філадельфії, доки ко-
жна родина не виконає свого
національного обов'язку.

Філія УКК.

ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА.

Товариство Сприяння У. Н.
Раді.

З ініціативи новопріблук-
них українців створено в Філаде-
лфії Товариство Сприяння Ук-
раїнській Національній Раді.

На зборах, де було присут-
них понад 50 місцевих та но-
вопріблукх українців, проф.
Шинкар зробив коротку допо-
відь, в якій вказав на княжий
і козацький періоди україн-
ської державності в минулому
та відважну боротьбу украї-
нців у нових часах за створення
Соборної Незалежної Україн-
ської Держави. Ця боротьба
знайшла свій славний вияв в
УПА.

У. Н. Рада змагає до об'єд-
нання усіх наших сил та озна-
йомлює світ з нашими виз-

ПОДЯКА

Отримувачами щирої подя-
ки Ви. Панству Гончарикам за
вислання нам ашурансів як
рівнож за поміч нам у Німеч-
чині і при приїзді до Америки.
Дякую п. Дмитеркові за його
великий труд не тільки для
мене, але п. Дмитерко стара-
ється допомогти кожному ук-
раїнському скитальцеві, що при-
бував до Мерілен.

Рівнож складаємо щирою по-
дяку Ви. Панству Миколі і Ка-
роліні Саламандра за їх труд,
за винайдення праці і за так
велику матеріальну допомогу.
П-во Саламандри не мають ні-
кого знайомого на скитальщи-
ні, але сповнили свій націо-
нальний обов'язок, підписуючи
і висилаючи ашуранси для
трьох родин.

Скитальця

Смія-це здоров'я

ДЕ-ЮРЕ І ДЕ-ФАКТО

Вчора приходив до мене
мій знайомий і каже:

— Скажіть, будь-ласка, що
воно за штука оце де-юре й
де-факто. Ці дві слова переслі-
дують мене довгі роки й я ні-
як не доберусь до їхнього
точного значення. От і тепер:
газети пишуть, що такі й такі
держави збираються визнати
червоний Китай де-факто, але
не де-юре. Що воно таке? І
чому ці дві слова, як біда з
клопотом, завжди впарі?

Я відповів, що де-юре, знач-
ить з правного, а де-факто
— з дійсного, існуючого бо-
ку. Але мій співрозмовець
тільки руками замахав:

— Стоп, стоп! Дайте спокій
з такими висноженнями, від них
ще темніше стає. Мені не теорі-
ї треба — мені приклади,
факти зі щоденного життя да-
вайте!

Я радо погодився:

— Бачите, візьміть свого
сусіда А. Де-юре, він хрести-

вольними змаганнями.

Враховуючи велике значен-
ня У. Н. Ради, що опирається
в своїй праці на всіх українців
у світі, присутні вирішили
створити Товариство Сприя-
ння У. Н. Раді. Обрано управу
з 7 осіб: З. Дончук (секретар),
проф. Р. Ішук, о. д-р В. Ле-
вицький, поет Яр Славутич, п.
Федусь (заступник голови),
інж. І. Харабура, проф. Шин-
кар (голова). До ревізійної
комісії увійшли: проф. В. До-
рошенко, Г. Гордієнко та п.
Клепачівська.

Збори затвердили положен-
ня про створення Т-ва, що бу-
де побудоване на основі інди-
відуального членства. Кожен
член платитиме місячний член-
ський внесок 50 центів.

Присутні спонтанно склали
пожертву в сумі \$27 для праці
товариства.

Товариство Сприяння У. Н.
Раді дружньо ставиться до У.
К. Комітету, що об'єднує аме-
риканців українського роду та
всесвітньо теж підтримує У. Н.
Раду.

НАД ОЗЕРОМ

Оповідання з американ-

ського життя

написав С. КОТИК

Сторін 109. — Ціна 75 ц.

Замовлення враз з належити-

стю слати до:

"СВОБОДА"

P. O. BOX 346

JERSEY CITY 3, N. J.

3 Канади треба платити тільки

американською валютою.

УВАГА! — ДІТРОЙТ, МІШІ!

УСЯКІ дарунки на СВЯТА, прикраси на ялинку,
різдвяні картки, українські календарі на 1950, цукорладу,
папіроси, цигари і багато інших річей дістанете в укра-
їнському склені під назвою:

M. & O. GIFT-SHOP

7347 Michigan Avenue

Detroit, Michigan

Tel. VI 2-96-90

Склен відчинений від години 9 рано до 9 години вечір.

„Я остерігав тебе, щоб ти
трималася осторонь від д-
рей малпочовіка“ — завер-
шав розлучення д-р Зі.

„Чи можу пригадати, що
кожне зло, заподіяне Ніті, вже
тим самим приносить кінець
постачанню сироватки“ — ска-

зала лагідно Ніта.
Із зідливим поглядом на Ніту
здивований доктор відійшов.

„Ти мусиш спасти Тарзана,
бо це єдиний наш союзник“
— сказала Ніта. Однак Філа
тільки потряс сумно головою.

нини, але, де-факто — в церкві
був ще як женився. Сусід цю-
го сусіда і до церкви ходити і
сповідається; де-юре, Б. прак-
тикуючий християнин, але, де-
факто — серед ночі викину-
в з дому скитальців, але довіда-
вся, що в них дитина є. Нові
висноження вдовольнили співро-
змовця, та не дуже:

— Так — сказав він — але
все це індивідуальні випадки,
а слова „де-юре“ й „де-фак-
то“ відносяться до збірнот, як
народи, держави...

Треба було точити з іншої
бочки. Й я поточив.

— Вернімся до справи ски-
тальців. Де-юре, їх усіх повин-
ні бути приютити свої, украї-
нські сестри й брати, але, де-
факто — чотири п'яті частини
скитальців прийняли амери-
канці.

Візьмім іншу справу. Наші
люди в цій країні часто чва-
ляться своїм американством.
Де-юре, вони можуть показати
свої американські паспор-
ти, але де-факто — якось
ніде не видно їхнього амери-
канського розмаху.

Мій співрозмовець був на
бажаному шляху. Він задово-
лено потягував моїм виводам
— а я точив далі:

— Або — прошу всенарод-

но! Ви знаєте, що ми відпові-
даємо чужинцям, коли він
спитає, скільки нас. Ми, з ви-
согом, заявляємо: 40 мільйо-
нів, 50 мільйонів! Де-юре, во-
но так і є, але, де-факто нас
стільки й тільки католиків,
гетманців, націоналістів двох
пород, соціалістів трьох, схід-
няків, західняків, руських, чо-
рнявих і т.д. і т.д. Це ніби не
біда, бо, де-юре, ми часто кон-
солідуємося, але, де-факто —
ми все більше розсварюємося.

В Америці партійний сварок
нема. Де-юре, тут діє неписан-
ий „дежентмен егімент“, але
де-факто — один одного не
помічає й не визнає.

Мій співрозмовець був без
реши вдоволенний. Він запро-
понував мені піти з ним на
„гембургер“, але я чечмо від-
мовився. Тоді він щиро подя-

кував мені й заявив:
— Тепер я все це розумію.

— А я з цього нічого не ро-
зумію — відповів я. Мій спів-
бесідник зробив великі очі. Він
хотів щось сказати, але вже
не було до кого. Я вже сидів
у „босі“, що саме над'їхав і,

в ту ж мить, відгрімів у сво-
яси.

О. Сип.

В. Володимир Пархуч

український погребник

повідомляє, що відкрив об-
ширну і модерну

КАПЛИЦЮ

для обслуги похоронів по
найтанійшій ціні 150 дол.

Каплиця безплатно.

Кличте в день і вночі:
WOODROW W. PARHUC

Funeral Director

Licensed New York & Connecticut

439 E. 5th St., New York City.

Tel.: ORegon 3-2057, або

Blgelow 3-3114

БІЗНЕСОВІ НАГОДИ

НА ПРОДАЖ ДІМ

4-фамілійний, склен, в добрім
положенні, змодернізований
— 1,200 доларів річного при-
ходу. Голоситися до власника:

140 ESSEX STREET,
JERSEY CITY, N. J.

НА ПРОДАЖ БІЗНЕС:

Лончонет, цукорки, забавки, ріг 2nd
і Grove вул., Jersey City, N. J. Три
апартаменти нагорі. — Також од-
нофамілійний мурований дім; 6 кімнат
і лазничка. Ціна \$4,000. — 228
2nd St., Jersey City, N. J.

Професійні Оголошення

Dr. S. CHERNOFF

223 — 2nd Ave. (Cor. 14th St.)

N. Y. C. — Tel. GRamercy 7-7697.

Острів догочасні недуги чоловіка
і жінки. Шкірні. X-Ray. Роздуть
жид лікуємо без операції. Переводи
мо алаулу крові для супружних до
зволі. — Офісові години: Понеді-
лок від 10 рано до 7 вечір. В неділі від
11 рано до 1 пополудні.

УКРАЇНСЬКИЙ ЮВІЛЕР

ІВАН СЯРЧИНСКИЙ

2928 Poplar St., Philadelphia, Pa.
Tel. St. 2-7602

З нагоди 30-річного істнованні
можемо інтересу знижувати ціну на 10
процентів на всі ювілєрські това-
ри, як: зарученні перстені для
дівчат, шлюбні обручки, годинни-
ки і ваги срібну столову посуду.
Український Трибунал для муж-
чин і жінок. Всі товари гаран-
тують. — Українці, пам'ятайте на
клич: СВІЙ ДО СВОГО!

EVERgreen 3-4416—4450

Maple Coal & Coke Co.

antracite FUEL OIL bituminous

OIL BURNERS

SALES & SERVICE

72 - 74 Box Street

BROOKLYN 22, N. Y.

Deliveries to Brooklyn, Queens

& Manhattan.

Українське підприємство.

ФЕДЬКА КУДІАК

ЩОБ ВЕСЕЛІ СВЯТА БУЛИ

купіть в СУРМІ:

РЕКОРДИ ДО ГРАМОФОНА

АЛЬБУМ-КОЛІДИ, з РЕКОРДИ ХОРУ ЗАВІТНЕВІЧА \$3.98

Альбум, 10 рекордів Коїшкіла — \$11.50

Альбум, 12 рекордів хору Думка — 9.00

Альбум, 12 рек. красивих співків, соля, дуети та класичні

кавалки на оркестру — 9.00

Альбум, 12 рекордів, Весільні, Гумешока — 9.00

Альбум, 12 рек. до танцю, оркестра Олексина — 9.00

Альбум, 12 рекордів до танцю, оркестра Сігюра — 9.00

Альбум, 3 рекорди опери Запорожець за Дунаєм — 3.50

Альбум, 3 рекорди, дуети, Полінік і Шандровський — 3.65

Альбум, 10 рекордів до танцю Авраменка — 8.00

СВЯТОЧНА ПАЧКА на Різдвяні Свята займає: 5 фт. мелу,

2 фт. опіканої пшениці, 1 фт. маку, оріхи, гриби, свіч-

ки, стінний календар на рік 1950 книжечку про мід —

все за \$4.50 (дальше як 200 миль від Н. Й. \$5.00).